

steunpunt vluchtelingen

Nieuwsbrief winter 2009 / 2010

RUIMTE IN DE MARGE

Help ons vluchtelingen helpen

Veroordeeld tot dankbaarheid   Een pasje tot het Paradijs   Word donateur
Ik ben, jij bent, hij is ... een rare Nederlander   Nagorno Karabach   Winterkou

Colofon

Redactioneel

Stichting ASKV/Steunpunt Vluchtelingen zet zich in voor de belangen van vluchtelingen.

We houden ons bezig met individuele hulpverlening aan afgewezen asielzoekers en voeren actie voor een menswaardig asielbeleid. Op zoek naar ruimte in de marge probeert het ASKV vluchtelingen te helpen.

Aan deze nieuwsbrief werkten mee:

Bas Baltus, Petra Schultz, Arend Hamstra, David Teigeler, Tiny van Dijk, Lukas van der Heijde, Valerie Minne en Pieter Hilhorst.

Foto's: Bas Baltus (tenzij anders vermeld)

Lay-out: Bas Baltus (concept Kummer&Hermann)

Voor vragen en advies kunt u terecht bij:

ASKV/Steunpunt Vluchtelingen

Frederik Hendrikstraat 111 c

1052 HN Amsterdam

Tel: 020 6272408

Fax: 020 4203208

E-mail: askv@dds.nl

Website: www.askv.nl

Voor giften:

ING: 7913334 t.n.v.

Stichting ASKV in Amsterdam

Voorkantfoto:

De zingende zusjes tijdens de 'Nacht van de Vervanging'.

Beste lezer,

Met enig optimisme dachten we het nieuwe jaar te beginnen.

Er werden veel statussen verleend aan onze diënten. Ook waren er de afgelopen tijd door staatssecretaris Albayrak stappen ondernomen om de vluchtelingen met een medische aanvraag weer opvang te gaan bieden. Echter als klap op de vuurpijl werd er bijna een desastreuze wet doorgevoerd dat het vluchtelingen onmogelijk zou maken na illegaal verblijf nog een reguliere verblijfsvergunning aan te vragen. Op het laatste moment hebben we kunnen voorkomen dat deze wet een hamerstuk zou worden.

Echter het plan is nog niet van de baan. Hier zijn de laatste woorden nog niet over gesproken.

Zoals altijd doen we in deze 'Ruimte in de Marge' verslag van onze huidige activiteiten. Zo timmert de huisvestingsgroep stevig aan de weg en begint ons nieuwe project Zorg voor Asielzoekers met Psychische Problemen (ZAPP) goed vorm te krijgen.

Hiernaast kijken we met veel genoegen terug op de 'Nacht van de Vervanging'. Pieter Hilhorst nam een moeder en zoon mee naar huis en schreef hier een column over: 'Veroordeeld tot dankbaarheid'. Wij bedanken ook iedereen die ons helpt vluchtelingen te helpen.

Help mee,

**Verspreid
onze donateurskaart.**

U kunt deze opvragen via ons kantoor. Zij worden dan kosteloos aan u toegezonden.

Inhoud

Winterkou: onderdak in december, januari, februari	4
Het ASKV is hard op zoek naar huisvesting voor vluchtelingen. Gedurende de periode dat het ASKV haar cliënten ondersteunt moeten zij ook onderdak hebben. Hiervoor zijn we afhankelijk van mensen die een kamer over hebben en deze (tijdelijk) beschikbaar stellen.	
Nacht van de vervanging	5
Tijdens de Nacht van de Vervanging op 8 september 2009 gaven wethouders, raadsleden en BN-ers voor een nacht thuis onderdak aan dakloze vluchtelingen die rechtmatig in hun stad verblijven.	
Veroordeeld tot dankbaarheid	6
Het verhaal van Ela had ik voor de nacht van de vervanging al gelezen. In de loop van de avond hoorde ik nog indringende details. Een aangrijpend verhaal.	
Een pasje tot het Paradijs	7
De positie van vrouwen in Afghanistan is na aanvankelijke verbetering na 2005 aanzienlijk verslechterd' lees ik in mijn dagblad. Volgens de reporter is de oorzaak te vinden in de terugkeer van de Taliban en de ongeïnteresseerde houding van justitie en politiek voor vrouwenzaken in dat land.	
Legaal op Straat, de campagne gaat door	9
Alex is afkomstig uit Buzlugh, een van de dertien voormalige Ameerse dorpen in Azerbeidzjan. Een gebied dat net buiten de grenzen van Nagorno Karabach viel maar wel sinds de onafhankelijkheidsverklaring door deze republiek gedaimd wordt.	
Fotopagina : Nacht van de Vervanging	10
Na illegaal verblijf, geen legaal verblijf meer!	13
Brief aan de politiek	
Nederlandse les: ik ben, jij bent, hij is ... een rare Nederlander	14
De Nederlandse taallessen die verzorgd worden vanuit het ASKV bereiken een groep anderstaligen die soms al 8 jaar of langer in Nederland wonen en onze taal niet spreken noch verstaan.	
ZAPP: zorg kan beter	15
Het ZAPP project is in mei 2009 van start gegaan en is gericht op het inspelen op de zorgbehoeften van kwetsbare asielzoekers met speciale behoeften, dit door bij te dragen aan een betere herkenning, toeleiding en zorg voor asielzoekers met psychische problemen.	
Niet wachten met goede opvang tot het te laat is	17
Ongedocumenteerden met psychische problemen krijgen momenteel geen adequate behandeling. Officieel hebben ze recht op zorg, maar geen recht op opvang. Doordat er geen opvang is, worden deze mensen niet behandeld. Er is dus onvoldoende recht op zorg!	
Het ASK(V/F)ilmfestival: WELCOME ? Een verslag	18
Om het werk dat het ASKV doet wat beter te belichten is besloten een klein filmfestival te organiseren. Het festival werd afgesloten met een spetterend benefietfeest om onze organisatie financieel te ondersteunen.	
Steun het werk van het ASKV/Steunpunt Vluchtelingen	20

Winterkou: onderdak in december, januari, februari

Lukas van der Heijde

Het ASKV is hard op zoek naar huisvesting voor vluchtelingen. Gedurende de periode dat het ASKV haar cliënten ondersteunt moeten zij ook onderdak hebben. Hiervoor zijn we afhankelijk van mensen die een kamer over hebben en deze (tijdelijk) beschikbaar stellen.

Meestal gebeurt dit in woongroepen, waar iemand wordt opgenomen en er wordt gezorgd voor zijn/haar levensonderhoud. Dankzij goede samenwerking met woningbouwcorporaties zijn er nu tijdelijke opvangplekken gevonden in de Bijlmer, Amsterdam Centrum en West. In de meerkamerappartementen kunnen we verschillende gezinnen met kleine kinderen opvangen. Alle kamers worden nu bewoond, zelfs een klein kamertje van de noodopvang.

Met een groep betrokken vrijwilligers zijn alle ASKV-huizen klaargemaakt voor de winter: De kachels en geisers zijn weer aangesloten en zonodig vervangen. De oude huizen hebben we beter geïsoleerd en gordijnen opgehangen. Extra dekbedden en geschonken huisraad is ter plaatse. Ook van de warme winterkleding wordt dankbaar gebruik gemaakt. Het ASKV kan altijd spullen gebruiken. Zowel huisraad als kleding voor onze cliënten. Als u iets over heeft of wil meehelpen, zou u dan contact met ons willen opnemen?

Ik ontmoet steeds meer mensen die op hun eigen manier een bijdrage willen leveren aan de ASKV-huisvesting: een buurman helpt bij het repareren en programmeren van de televisie in ons opvanghuis Amsterdam Centrum, een bevriende elektricien loopt de bedrading in de Bijlmer na, een groep sterke mannen en vrouwen helpen verhuizen in de nieuwe tijdelijke ASKV-opvanghuizen Amsterdam Oost en een vriend die bij de bakkerij werkt schenkt de overgebleven broden die vrijwilligers van de huisvesting naar de ASKV-huizen brengen. Elke week gaan vrijwilligers langs om ASKV-clianten te helpen met allerlei praktische zaken: zo wijzen ze hen de weg in hun nieuwe buurt, maken een inventarisatie van eventuele gebreken in de woning en verrichten kleine reparaties.

In de Bijlmer hebben we toen het nog "goed weer"¹ was samen met de burens van de twee vrouwenhuizen een picknick georganiseerd, iedereen kwam en nam iets mee: zelfgemaakte soep en andere heerlijke gerechten, een grote spreid en een "picknick-tafeltje". De vrouwen kletsten uren samen in een mengelmoes van Nederlands, Frans, Engels en andere talen, terwijl de kinderen buiten speelden. Toen het begon te regenen zetten we de "picknick" binnen voort en spreidden de grote doek uit op de pasgelegde laminaatvloer van een van de vrouwenhuizen in de Bijlmer.

Adopteren

Niet iedereen die vluchtelingen wil helpen heeft een plek over in zijn/haar huis. U kunt een deel van het huis adopteren door een vaste maandelijkse bijdrage of een eenmalig bedrag over te maken op girorekening 791 3334 ten name van Stichting ASKV, onder vermelding van Huizen-Adoptie-Project.

Voor meer informatie kunt u altijd contact opnemen met het ASKV door te bellen naar 020 6272408 en/of te e-mailen: askv@dds.nl

Begeleider

Zou u als opvangprojectbegeleider ons huisvestingsteam willen komen versterken? Voor meer informatie kunt u altijd contact opnemen met de ASKV door te bellen naar 020 6272408 en/of te e-mailen: askv@dds.nl

¹ De ASKV-clianten in de Bijlmer komen uit verschillende Afrikaanse landen en vinden het in Nederland "nooit goed weer, altijd koud". Dus ook in de zomer een warme jas aan.

Nacht van de vervanging

Petra Schultz

PvdA gemeenteraadslid Sabina Gazic met haar logees voor het Verzetsmuseum in Amsterdam.

Tijdens de Nacht van de Vervanging op 8 september 2009 gaven wethouders, raadsleden en BN-ers voor een nacht thuis onderdak aan dakloze vluchtelingen die rechtmatig in hun stad verblijven. Dit gebeurde in Amsterdam, Utrecht, Eindhoven, Den Haag, Maastricht en Nijmegen.

Deze vluchtelingen zijn hier rechtmatig omdat ze wachten op de uitslag van een toelatingsprocedure. Bijvoorbeeld vanwege medische redenen, schrijnendheid of omdat ze buiten hun schuld niet terug kunnen keren naar hun herkomstland. Ze mogen hier wel zijn, maar mogen niet werken en worden op straat gezet zonder bron van inkomsten.

Aan de Amsterdamse Nacht van de Vervanging werkten o.a. mee: Marion Bloem (schrijfster), Ivan Wolffers (schrijver), Arnon Grunberg (schrijver), Maarten van Poelgeest (wethouder), Pieter Hilhorst (publicist), Frenk der Nederlanden (journalist), raadsleden van PvdA en GL, de Jonge Socialisten en het Verzetsmuseum.

Lees voor verslagen www.askv.nl.

Deze 'Nacht van de Vervanging' valt in het kader van een campagne, voor opvang door het Rijk van de groep die 'legaal op straat' staat. Zij mogen in Nederland verblijven omdat ze een aanvraag voor een verblijfsvergunning hebben lopen op medische gronden, vanwege schrijnende omstandigheden of omdat zij buiten hun schuld Nederland niet kunnen verlaten. Zij staan op straat omdat het Rijk sinds 1998 geen opvang geeft aan deze groep. Op dit moment wordt landelijk gekeken naar de vraag of deze groep weer opvang kan krijgen. Vandaar dat het ons goed lijkt om juist nu de groep en de steun voor deze groep zichtbaar te maken.

In 2005 en 2006 was er ook een 'Nacht'. We waren verheugd over het grote aantal BN-ers en politici dat voor een nacht onderdak wilde verlenen aan een vluchteling. De aandacht die we daarmee kregen voor het generaal pardon heeft bijgedragen aan de oplossing die er is gekomen. Dergelijke aandacht is essentieel om ook voor de 'legaal-op-straat-groep' een oplossing te bereiken.

Veroordeeld tot dankbaarheid

Pieter Hilhorst

Het verhaal van Ela had ik voor de nacht van de vervanging al gelezen. In de loop van de avond hoorde ik nog indringende details. Een aangrijpend verhaal. In het interview dat elders in dit blad staat kunt u daarover meer lezen. Maar de essentie van haar verhaal drong pas tot me door bij het ontbijt. Ela vertelde dat ze heerlijk had geslapen. Ze had zich zo ontzettend thuis gevoeld. Het was de heerlijkste nacht in tijden geweest. Ze had zich welkom gevoeld en was totaal tot rust gekomen. Haar dankbetuigingen stonden eerlijk gezegd niet in verhouding tot wat wij voor haar en haar zontje David hadden gedaan. Het bieden van logies voor één nacht is een kleine moeite. David is bovendien bijna even oud als mijn zontje. Mijn kinderen vonden het alleen maar geweldig dat we logees hadden. Even was er nog sprake van dat David mee zou gaan naar school van mijn zoon, om in de klas zijn verhaal te vertellen. Maar helaas ging de hele klas die ochtend rolschaatsen.

Als iemand je heel dankbaar is voor een kleine moeite geeft dat in eerste instantie een zekere gene. Pas in tweede instantie begreep ik dat haar dankbaarheid eigenlijk een aanklacht is. Niet naar mij, maar naar een samenleving die haar heeft veroordeeld tot dankbaarheid. Ela en David zijn voor hun overleving en toekomst in Nederland permanent afhankelijk van de behulpzaamheid van anderen. Ze heeft immers nergens recht op. Zij is de belichaming van de rafelrand van het asielbeleid. Zij behoort tot een categorie die eigenlijk niet bestaat. Ze verblijft legaal in Nederland, maar heeft geen recht op opvang. Het zijn mensen die de regering niet het land uit kan zetten, maar die ze in feite probeert weg te pesten. Eerst werden ze uit de reguliere opvang gezet en nu probeert de regering ook de noodopvang te sluiten. Ela en haar lotgenoten zijn dus voor hun overleving permanent overgeleverd aan maatschappelijke organisaties en welwillende burgers. Zo wonen en Ela en David bij een woongroep. Dat is een fantastisch gebaar van die woongroep. Maar Ela beseft terdege dat alle hulp die ze krijgt voorwaardelijk is. Ze is afhankelijk van de goedertierenheid van haar weldoeners. Ik gebruik dat ouderwetse woord expres omdat deze afhankelijkheid oude tijden doet herleven. Amen die vroeger van de charitas afhankelijk waren, kenden de vernedering die gepaard gaat met deze dwang tot dankbaarheid. Gelukkig hebben Ela en David sinds de nacht van de vervanging het bericht gekregen dat ze alsnog een

verblijfstitel krijgen. Ze kunnen nu hun eigen leven op eigen kracht gaan leiden. Nu kan ze weer gewoon dank je zeggen, als iemand iets aardigs doet. Nu hoeft ze nooit meer mensen met dank te overladen voor gewone dingen omdat ze bang is dat ook die gewone dingen haar ontnomen worden. Nu kunnen Ela en David komen eten en als zij zegt dat het haar heeft gesmaakt, kan ik zeggen: geen dank.

Pieter Hilhorst spreekt voor zijn gasten tijdens de nacht van de Vervanging.

Een pasje tot het Paradijs

Tiny van Dijk

De positie van vrouwen in Afghanistan is na aanvankelijke verbetering na 2005 aanzienlijk verslechterd' lees ik in mijn dagblad. Volgens de reporter is de oorzaak te vinden in de terugkeer van de Taliban en de ongeïnteresseerde houding van justitie en politiek voor vrouwenzaken in dat land. Ach, je kijkt er niet echt van op: wie kent niet het vertrouwde beeld van zich voorthaastende vrouwen in de straten van Kaboel, opgesloten in vaalblauwe tenten met een haakwerkje voor de ogen en vaak een kind op- of aan de arm. Religieus fanatisme en vrouwenonderdrukking vindt echter ook plaats in Oezbekistan, het land van waaruit Ela (38) gevlucht is met haar toen 3-jarig zoon David. Naar het Westen, naar veiligheid, naar een land waar bedreigde en mishandelde vrouwen worden opgevangen en beschermd.

Nee, over de gruwelen die haar genoodzaakt hebben haar land, haar familie en alle bezittingen achter te laten gaan we het niet hebben tijdens dit interview. Daar zijn we het samen ernstig over eens. Die gebeurtenissen probeert ze te verwerken tijdens therapie. Nou ja, verwerken... mee leren omgaan is een toepasselijker term. Zodat er nog iets overblijft om een nieuw soort van leven mee te creëren. Haar gevoel voor humor is ze i.i.g. niet kwijtgeraakt. Regelmatig schiet ik in de lach om haar gortdroge opmerkingen, waarbij de kleine tengere vrouw met haar wat scheefstaande ogen me verwachtingsvol aankijkt. Energiek is ze ook, ze beweegt zich vlug heen en weer in de ruimte die haar is toegewezen in een kraakpand in het centrum van Amsterdam. Aan een touw achter de bank waarop wij zitten, slingert haar zoon David af en toe vervaarlijk langs ons heen. Het lokaal is het voormalige schoolgebouw hoog, genoeg ruimte voor een beweeglijk kind. De thee komt uit de natuurwinkel. 'Een aanbieding, hoor', zegt Ela, toch enigszins beïnvloed door het eco-milieu waarin de gemiddelde kraker zich beweegt. Als ik haar vraag of ze nog wel eens recepten kookt uit haar geboorteland, begint ze besmuikt te lachen: 'Soms eten we vlees', zegt ze na enige tijd. 'Ja, stiekem!' reageert nu David en lacht vrolijk: 'Er wonen hier allemaal vegetariërs'.

Dat Westen echter, Nederland in dit geval, bleek nou niet meteen de veilige haven te zijn die Ela zich had voorgesteld. Ze vroeg meteen na aankomst in 2001 asiel

aan, dat prompt werd afgewezen. Terugkeer was onmogelijk. De kans dat ze het daar zou overleven was nihil. Ze leidde een zwervend bestaan, sliep in parken en op stations. Soms kon ze voor langere tijd ergens verblijven. Vanaf 2004 in Amsterdam. Daar had ze schoonmaakwerk gevonden en zo kon ze een goedkoop kamertje huren. Goedkoop, omdat het er vies was, ze geen eigen kook- of wasgelegenheid had. En ook omdat de verhuurders alcoholisten waren met onvoorspelbare stemmingen. Tijdens zo'n drankgelag werd Ela met haar kind uit bed gehaald en midden in de nacht op straat gezet. Gelukkig voor haar kwam ze via de basisschool van David uiteindelijk in contact met de Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning. Zij regelden tijdelijke noodopvang voor haar en David en na een paar maanden hier en daar logeren kreeg ze eindelijk deze vaste plek, waar ze zich min of meer kon settelen. Min of meer, want Ela was nog steeds illegaal in ons land. Met behulp van

een advocaat werd er een dossier van haar samengesteld. Een overweldigende hoeveelheid papieren bewijzen van haar leven, haar geschiedenis en die van haar zoon. Vanaf hier nam het ASKV het over. Zij zorgden voor haar levensonderhoud- en opvang en de asielpcedure werd gestart. Met een zeer positief resultaat. Op 11 november dit jaar, kreeg Ela een pasje, oftewel een verblijfsvergunning voor een jaar. Eindelijk een begin van een fundering onder het leven van Ela en David. Ik vraag of Ela nu blij is. 'Blij?' antwoordt ze verwonderd. Ja, stomme vraag natuurlijk. Ela is nog steeds aan het overleven en die fundering mag er dan wel liggen, ze moet zich nog door de Kafkaïaanse bureaucratie heen wumen om aan de opbouw van een normaal leven te beginnen.

Zelf vertelt ze heel beeldend: *'Als ik aan al die instanties denk, waar ik nog langs moet, dan zie ik mijzelf om een huis lopen. De deuren hebben geen krukken, de ramen zijn gesloten en hoog. De hoeken van het huis zijn rond en het dak ook. En als ik weer eens van het kastje naar de muur wordt gestuurd dan zie ik mijzelf rondjes om dat huis lopen.'*

David is wel simpelweg blij. Volgend jaar gaat hij naar groep 8 en hij heeft vaste plannen voor de toekomst: 'Ik ga auto's ontwerpen', beweert hij stellig en toont mij alvast enige tekeningen. David is sowieso een blij kind. Al een paar jaar kom ik bij het vrouwenetcafé Ela en hem tegen: Ela is een hele goede moeder.

Nadat ik nog een potje badminton heb gespeeld met David, neem ik afscheid van hen. Op reis naar huis bedenk ik dat wij Nederlanders soms wel wat naïef zijn. Zo zeker dat het ons landje een paradijs is en dat men dankbaar moet zijn als we het je vergunnen hier te verblijven. Een vrouw met een jong kind dat jaren door dit 'gastvrije' landje aan zee met een kind op de arm en soms aan de hand door de straten voortbewoog. Geen vaalblauwe tent, maar ook geen opvang of bescherming. Wel de dreiging van justitie en politici, vertegenwoordigd door de Vreemdelingenpolitie, en alle 'uitzuigers' die zich aan de randen van onze samenleving bevinden en het weinige afnemen dat nog over is. Even ben ik blij dat ik geen taart, maar een vlaai heb meegenomen. Als ik een taart zou hebben, zou ik 'm willen gooien. Maar naar wie...?

Nagorno Karabach

Nagorno Karabach of Artsach is een de facto onafhankelijke republiek in de Zuidelijke Kaukasus. Het territorium van de republiek, behoort echter de jure tot Azerbeidzjan. Ten tijde van de Sovjet-Unie was het een etnisch Armeense Nagorno Karabachse Autonome Oblast van de Azerbeidzjaanse SSR. Met het uiteenvallen van de Sovjet-Unie verklaarde Nagorno Karabach zich op 2 september 1991 onafhankelijk. Deze onafhankelijkheid is echter door de internationale gemeenschap niet erkend en het gebied wordt door Azerbeidzjan zelf en de internationale gemeenschap als deel van Azerbeidzjan (...) gezien, al heeft dat land geen enkele zeggenschap in Nagorno Karabach.

(...) Op 20 februari 1988 verzocht de overheid van de NKAO aan de Opperste Sovjets van de Azerbeidzjaanse SSR en de Armeense SSR in te stemmen met de overdracht van het gebied aan Armenië. Het verzoek werd echter afgewezen door zowel de Azerbeidzjaanse regionale autoriteiten in Bakoe als de federale Sovjet autoriteiten in Moskou. Op 2 september 1991, toen de Sovjet-Unie uiteenviel, riepen de overheden van de NKAO en de naastgelegen regio Sjahoemian (Gulistan, die geen deel had uitgemaakt van de NKAO), de Republiek Nagorno Karabach uit. Op 10 december werd er een referendum gehouden onder de bewoners van deze republiek, waarbij de meerderheid op onafhankelijkheid stemde. Op 6 januari verklaarde Nagorno Karabach zich officieel onafhankelijk van de Azerbeidzjaanse SSR. In de vroege 1992 brak er tussen de etnische Armeniërs van Nagorno Karabach en de Azerbeidzjaanse autoriteiten een grootschalige oorlog uit, Nagorno Karabach werd daarbij gesteund door Armenië: sinds het begin van het conflict zorgde Armenië voor hulpmiddelen, wapens, en vrijwilligers. Armenië raakte zelf ook betrokken bij het conflict na een Azerbeidzjaanse offensief in december 1993.

De oorlog eindigde in 1994 ten gunste van etnische Armeense strijdkrachten die behalve dat ze de grootste deel van de voormalige autonome regio handhaafden, ook een "bufferzone" creëerden door gebieden ten westen en ten zuiden van de enclave onder controle te krijgen, waaronder de Lachin-corridor, waarmee Nagorno Karabach weer verbinding met Armenië kreeg, terwijl de streek Sjahoemian en de oostelijke delen van de gewesten Martoeni en Mardakert onder Azerbeidzjaanse controle vielen. Tijdens de gevechten ontvluchtten de Azeri's Nagorno Karabach, terwijl etnische Armeniërs uit andere delen van Azerbeidzjan vluchtten. (Wikipedia)
Leestip: Black Garden van Thomas de Waal beschrijft het conflict uitputtend en voorziet dat een herhaling niet uitgesloten kan worden. Het boek is door beide zijden bekritiseerd, wat meestal een goed teken is. Te bestellen via American Bookstore en Waterstone's.

Legaal op Straat: de campagne gaat door

Petra Schultz

Staatssecretaris Albayrak wil per 1 januari 2010 een deel van de mensen die nu in de noodopvang verblijven, weer in de Rijksoopvang opnemen. Het gaat dan om de ex-asielzoekers die een aanvraag voor een verblijfsvergunning hebben ingediend op medische gronden. Zij verblijven legaal in Nederland zolang er geen beslissing is genomen op hun aanvraag.

Zij zijn niet de enigen die nu in Nederland legaal op straat staan. Dat geldt ook voor de afgewezen asielzoekers die een aanvraag hebben ingediend omdat er sprake is van bijzondere individuele schrijnende omstandigheden. En ex-asielzoekers wiens land van herkomst geen reisdocumenten geeft om terug te keren. Zij kunnen een 'buiten schuld' aanvraag indienen omdat zij buiten hun schuld Nederland niet kunnen verlaten.

Onlangs heeft Albayrak een voorgenomen motie van CU, PvdA, GL, SP en D'66 overgenomen. Hiermee zegt zij toe dat ze onderzoek zal doen naar de mogelijkheden om ook ex-asielzoekers die een aanvraag hebben ingediend ivm buiten schuld, schrijnendheid of verblijf bij (legaal) kind op te vangen.

Het ASKV is verheugd dat de energie die we hebben gestoken in het organiseren van publieke bijeenkomsten, en expertmeetings voor Kamerleden, resultaat heeft opgeleverd. De komende maanden zullen we, in samenwerking met andere organisaties, hiermee door gaan.

Het ASKV pleit ervoor dat iedereen die een procedure in Nederland af mag wachten, opvang van de Rijksoverheid krijgt.

Hier het verhaal van Alex, een jongen van Ameens-Azerbeidzjaanse afkomst, die nergens naar terug kan.

Alex: legaal op straat

Alex is afkomstig uit Buzluh, een van de dertien voormalige Armeense dorpen in Azerbeidzjan. Een gebied dat net buiten de grenzen van Nagorno Karabach (zie kader) viel maar wel sinds de onafhankelijkheidsverklaring door deze republiek geduid wordt. Zijn moeder was Azeri, zijn vader Ameens. Toen de gevechten rond Nagorno Karabach uitbraken in 1991 werden deze dorpen ingenomen door Armeense strijdkrachten om kort daarna, in juni 1992, weer door Azeri strijdkrachten bezet te worden. Zijn ouders werden hierbij vermoord. Met zijn oma vluchtte hij naar de hoofdstad van Nagorno Karabach, Stepanakert. Vooral na de wapenstilstand van april 1994 waren mensen met gemengde huwelijken en van gemengde afkomst niet langer veilig in Nagorno Karabach. Daarom vluchtte hij met zijn oma eerst naar Georgië, en daarna naar de Oekraïne. Daar konden ze niet blijven omdat ze er niet geregistreerd waren en geen verblijfsrecht hadden. Alex ziet zichzelf als Ameens, omdat hij christelijk is, net als de andere Armeniërs, en Ameens spreekt. Zijn geboortedorp wordt inmiddels bevolkt door Azerbeidzjaanse vluchtelingen uit Armenië en Nagorno Karabach. Maar volgens de IND moet hij gewoon meewerken aan etnische zuiveringen en kan hij terecht in Nagorno Karabach of Armenië.

Lees verder op pagina 12

Fotopagina: Nacht van de Vervanging 8 september 2009

Jonge Socialisten

Tijdens de Nacht van vervanging spreekt Marion Bloem haar afschuw uit over het op straat zetten van vluchtelingen, terwijl de Amsterdamse wethouder Maarten van Poelgeest met zijn logees kennis maakt.

08-09-09 AMSTERDAM Verzetmuseum - Amsterdam moet noodopvang blijven bieden aan dakloze vluchtelingen die rechtmatig in Nederland verblijven. Dat zei PvdA-woordvoester Sabina Gazic gisteravond in het Verzetmuseum. De stad moet 'desnoods burgerlijk ongehoorzaam' moeten worden, zei Gazic die in haar pleidooi werd bijgevallen door wethouder Maarten van Poelgeest (GroenLinks). "Als gemeente hebben we een zorgplicht. Formeel zullen we nooit kunnen zeggen dat we ons niet aan de afspraken met het rijk houden, maar nijpende gevallen mogen we niet in de kou laten staan," aldus Van Poelgeest." (Het Parool)

Marieke van Doornik (GroenLinks) in gesprek met haar gast.

Detentieboot in Rotterdam

Vervolg van pagina 9 Alex: legaal op straat

Hij kwam oktober 2001 alleen naar Nederland, hij was toen 15 jaar oud. Zijn asielverzoek werd in behandeling genomen, hij kreeg een kamer in een asielzoekerscentrum, en hij ging naar school. Na eerst Nederlands geleerd te hebben, haalde hij het diploma MBO bedrijfsadministratie.

Onderwijl was de IND ook met zijn toekomst bezig. In 2001 was zijn eerste gehoor. 2002 gebruikte de IND voor een tweede gehoor, en het schrijven van een voornemen om deze aanvraag af te wijzen. In 2004 werd deze beslissing weer ingetrokken. In 2005 werd zijn asielverzoek alsnog afgewezen. In 2007 stelde de rechter hem in het gelijk. De IND nam een nieuwe, weer negatieve beslissing. Waarop de rechter hem in 2008 weer in het gelijk stelde. De zaak gaat daarna naar de Raad van State, in 2009 raakt hij uitgeprocedeerd, hij is dan 8 jaar in Nederland. Hij valt helaas buiten het generaal pardon, omdat hij oktober 2001 naar Nederland kwam, en niet voor 1 april 2001.

Tijdens een gesprek met de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), mei 2009, wordt hij vastgezet, na een paar dagen in een politiecel wordt hij gedefinieerd op de detentieboot in Dordrecht. Dit alles 'ter voorbereiding van uitzetting'. Met vier mannen leven ze in een ruimte met twee stapelbedden, vier kleine kastjes, een TV "waardoor je niet kunt slapen als een van de anderen nog tv wil

kijken", en een WC met een half open deur "waardoor je alles van elkaar hoort, ziet en ruikt". Er was een kleine recreatieruimte voor honderd mensen. Omdat de ramen niet open konden, werd het er binnen 35-40 graden, als het buiten 30 graden was. Een uur per dag konden ze luchten in een kooi, of nog korter als er ergens in het gebouw ruzie was. Alex: "Criminelen worden beter behandeld. Iedere dag werd wel iemand gek en maakte de ramen kapot, of zichzelf, of anderen. Dat zag je zo vaak, dat was gewoon. We werden niet als mensen behandeld. Ik kan niet zeggen dat we als dieren behandeld werden, want die worden beter behandeld. Soms heb ik nachtmerries dat ik nog op de boot zit, en dat we plannen maken om te vluchten. Dat is raar he?" Vijf maanden werd hij op de boot vastgezet. In deze maanden werd geprobeerd hem uit te zetten met behulp van de Armeense en de Azerbeidzjaanse ambassade. Azerbeidzjan zei gelijk dat ze hem niet toe zouden laten. Armenië deed er maanden over om antwoord te geven. Toen ook zij zeiden dat ze hem niet toe zouden laten, werd hij dezelfde dag nog op straat gezet omdat er geen 'zicht op uitzetting' meer bestond. Nu wacht hij op een uitspraak in zijn buiten schuld procedure: "Voor de toekomst hoop ik dat ik een verblijfsvergunning krijg, en weer naar school kan. Ik zou advocaat willen worden. Of dat reëel is kan ik niet zeggen. Maar wij mensen leven met hoop."

Na illegaal verblijf, geen legaal verblijf meer!

Rian Ederveen (Stichting LOS), Margreet Jenezon (STIL)

Het ASKV plaatst gewoonlijk geen artikelen in de nieuwsbrief van andere organisaties. Dit keer maken we graag een uitzondering. Een wetsvoorstel om het onmogelijk te maken na illegaal verblijf, legaal verblijf aan te vragen, zou ons werk voor uitgeprocedeerde asielzoekers volledig onmogelijk maken.

Op ons verzoek heeft de PvdA de stemmingen over dit wetsvoorstel uitgesteld door het aanvragen van spreektijd bij de stemmingen. De komende maanden zal het ASKV zich, met anderen, hard maken voor het van tafel krijgen van dit wetsvoorstel.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Betreft:

- Wetsvoorstel: **illegaliteit tegengeworpen bij aanvraag verblijfsvergunning**
- Organisaties vrezen ernstige gevolgen

Utrecht 3 december 2009

Geachte Kamerleden,

Komende week stemt u in de Tweede Kamer over een wetsvoorstel waarin ondemeer staat dat migranten die ooit illegaal geweest zijn, geen reguliere verblijfsvergunning meer kunnen krijgen (wetsvoorstel 31549, nr 6). Mocht dit voorstel aangenomen worden dan zal dit grote gevolgen hebben voor migranten en uitgeprocedeerde vluchtelingen die in Nederland in de illegaliteit terecht komen of zijn gekomen, om wat voor reden dan ook.

De betreffende migranten kunnen nooit meer legaal worden in Nederland, ook niet als mensenrechtenverdragen de Nederlandse staat hiertoe verplichten. Het gaat dan bijvoorbeeld om vergunningen vanwege familieleden, om medische redenen, vanwege het belang van het kind, voor slachtoffers van mensenhandel en vanwege bijzondere individuele omstandigheden. Op dit moment hebben velen nog kans op legalisering.

Mensen die de dupe worden als dit wetsvoorstel wordt aangenomen zijn bijvoorbeeld:

- Mishandelde vrouwen die door verlaten van hun partner papieren verliezen
- getraumatiseerde migranten of uitgeprocedeerde vluchtelingen die later pas aanvraag indienen op basis van medische nood situatie of omdat medische behandeling in hun land van herkomst niet mogelijk is
- slachtoffers van vrouwenhandel (mensenhandel)
- mensen die buiten hun schuld niet uit Nederland kunnen vertrekken
- mensen die om zeer schrijnende humanitaire redenen na zeer langdurig verblijf toch in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning
- mensen na scheiding in illegaliteit beland
- mensen die buiten hun schuld hun verblijfsvergunning niet hebben kunnen verlengen

Het wetsvoorstel is bovendien in tegenspraak met bijvoorbeeld de regels rondom een buitenschuld-vergunning, de regel dat mensen twee jaar na het verstrjken van hun vergunning nog zonder machtiging tot voorlopig verblijf (MVV) een verlengingsaanvraag kunnen indienen en de regel dat schoolgaande kinderen zonder MVV een verblijfsvergunning kunnen aanvragen.

Vrijwel alle cliënten van hulporganisaties voor uitgeprocedeerde asielzoekers en andere migranten zonder verblijfsvergunning hebben straks, zoals het er nu naar uitziet, geen juridisch perspectief meer hier in Nederland. Veel van deze mensen krijgen nu opvang van hulporganisaties onder de voorwaarde dat er uitzicht moet zijn op legalisering.

Dit betekent dat de groep mensen in humanitaire nood die nergens terecht kan en geen kant op kan -waar we nu al mee te maken hebben- veel en veel groter wordt. Met andere woorden: er blijven meer mensen in de illegaliteit hangen. Met alle gevolgen van dien voor hun mogelijkheden te overleven en een menswaardig bestaan op te bouwen. En tevens met grote consequenties voor de gemeenten en de samenleving waar deze mensen in amoede, humanitaire nood en vaak dakloosheid blijven rond dolen. Er is niets dat erop wijst dat dan opeens veel meer mensen dan nu zullen (kunnen) worden verwijderd uit Nederland of zelf vrijwillig zullen vertrekken.

Deze nieuwe maatregel zal zeker leiden tot minder verblijfsvergunningen, een kleiner aantal officiële immigranten, maar zeker niet tot een daling van het aantal mensen dat hier zonder status verblijft, eerder tot een grote toename, verwachten wij.

Hulporganisaties die in de dagelijkse praktijk te maken hebben met de mensen die de dupe zijn van de wet als deze wordt ingevoerd maken zich grote zorgen. We hopen dat u op zijn minst kunt aandringen op nader onderzoek naar de gevolgen van deze wet, en dat u dan met ons concludeert dat die gevolgen niet wenselijk zijn en geen positief effect hebben op onze samenleving.

Mensen worden hun mogelijkheden en perspectief ontnomen terwijl ze daar op basis van humanitaire overwegingen en mensenrechten (verdragen) recht op hebben.

Hoogachtend,
Rian Ederveen, Stichting LOS
Margreet Jenezon, STIL.

Nederlandse les: ik ben, jij bent, hij is ... een rare Nederlander

Tiny van Dijk

De Nederlandse taallessen die verzorgd worden vanuit het ASKV bereiken een groep anderstaligen die soms al 8 jaar of langer in Nederland wonen en onze taal niet spreken noch verstaan. Op dit moment telt de cursus NT2 45 actieve cursisten, verdeelt over 5 groepen. Van beginners tot gevorderden+, afkomstig uit de hele wereld, volgen zij de lessen twee avonden per week. Gebruikt wordt de methode Ijsbreker, maar veel van de docenten zijn creatief in het bedenken van allerlei aanvullend materiaal, variërend van alternatief rijm op Sinterklaasliedjes tot kruiswoordpuzzels. Elf vrijwilligers geven één avond per week les. Allen studeren of werken overdag. Freelance journalist of studerend voor een master Nederlandse taal en cultuur: ze staan met plezier voor de klas. Daarnaast zorgt een vrijwilliger (coördinator) voor alle randvoorwaarden van de cursus waaronder het huren van lokalen, verzorgen van studiemateriaal, registratie cursisten, financiën.

Primair is de cursus bedoeld voor de diënten van het ASKV en de Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning. Als er plaatsen over zijn, kunnen andere 'ongedocumenteerden' zich ook inschrijven. Met als gevolg dat er mensen uit de Oekraïne, Afrika, Nieuw-Zeeland, China of Zuid-Amerika zich over dezelfde grammatica-oefeningen buigen: ik ben, jij bent, hij is, etc. Er wordt veel aandacht besteed aan conversatie. Bij de beginners beperkt zich dat vaak tot familieverhoudingen: 'Hoeveel broers heb jij? Heb je ook zussen?' of voedsel: 'Eten ze in China ook gehaktballen?' Bij de gevorderden zijn de onderwerpen serieuzer. Onderwerpen als cultuurverschillen in Nederland, tussen de culturen van de cursisten onderling, jongeren en drugs of problemen die de hele wereld aangaan zoals de opwarming van de aarde. De taal leren kan dan wel het primaire doel van deze cursus zijn, er is veel aandacht voor de sociale component. Wij proberen om in het vaak ongewisse en onregelmatige bestaan van de cursisten een stabiele factor te zijn. Zij geven zelf ook aan dat het volgen van de lessen, vooral als zij niet mogen werken, een welkome afwisseling is en structuur geeft aan hun week. Onze aanpak is erop gericht om hen een status te geven, die van 'cursist'. Zij schrijven zich officieel in, krijgen boeken, er worden presentielijsten bijgehouden. Hoewel er alle begrip is voor alle andere zaken in hun leven die aandacht

Na het uitdelen van de diploma's Nederlands is er een feestelijke bijeenkomst. Foto Rieke Spierings

vereisen, proberen we ze zoveel mogelijk letterlijk bij de les te houden. Dat doen we dit jaar onder andere door de cursisten te verplichten zich af te melden bij de coördinator via een sms. Als ze drie keer wegblijven zonder een sms gestuurd te hebben lopen ze de kans om met de cursus te moeten stoppen. Een ieder die zich wel eens heeft ingeschreven bij een sportschool in januari weet dat een paar keer wegblijven meestal definitief afhaken betekent. De 3x sms-regeling levert overigens wel vertederende sms'jes op waaruit overduidelijk hun vooruitgang blijkt:

*Hallo
goe demorgen.
ik Van daag
kom niet naar school.
want ik werkt
zo veel. Maar geen tijd.*

*Hoi mevrouw
Alstublijft misschien
ik kom beetje laat omdat
mijn tram is stuk maar ik
wacht voor andere tram
Bedankt*

Twee maal per jaar geven we een feest voor alle groepen. In juli het Eindfeest, waarbij de certificaten worden uitgereikt en het Sinterklaasfeest dat we nu net hebben. Pepernoten en speculaas vinden de meesten niet lekker, maar ze zijn allemaal hartstochtelijk fan van Sinterklaas. Ooit is er een Sintpak aangeschaft via marktplaats en daar wordt nog altijd dankbaar gebruik van gemaakt. Natuurlijk allemaal een schoen inleveren voor de obligate chocoladeletter, wat ze helemaal hilarisch vinden. We stopt er nu een cadeau in een schoen...? Rare Nederlanders.

ZAPP: zorg kan beter

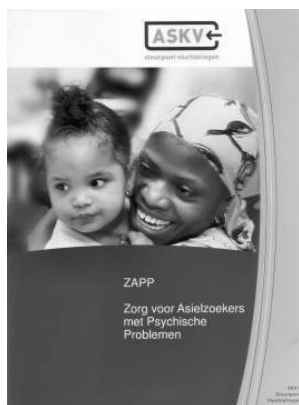
Valerie Minne

Het ZAPP project is in mei 2009 van start gegaan en is gericht op het inspelen op de zorgbehoeften van kwetsbare asielzoekers met speciale behoeften, dit door bij te dragen aan een betere herkenning, toeleiding en zorg voor asielzoekers met psychische problemen. Het ZAPP project wil hierbij aansluiten op het MAPP project waar vroeger herkenning van de kwetsbare groep centraal staat.

Hiervoor zal het ZAPP in een eerste fase knelpunten in de toegankelijkheid en doorstroom van de gezondheidszorg en GGZ voor asielzoekers met psychische problemen inventariseren. Hiervoor worden in 2009 en 2010 drie onderzoeken georganiseerd: een literatuuronderzoek (dr. L.H.M. van Willigen), een kwalitatief onderzoek met asielzoekers en hulpverleners in de asielcentra (ASKV/ Steunpunt Vluchtelingen & dr. Sander Kramer) en een kwalitatief onderzoek met huisartsen en GGZ-instellingen (Stichting Pharos).

In 2010 zullen, gebaseerd op de onderzoeksresultaten, concrete aanbevelingen worden geformuleerd om de toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg voor deze doelgroep te bewerkstelligen en zal samen met stakeholders een pilot worden opgezet.

In december 2009 is het literatuuronderzoek afgerond en in september is van start gegaan met de voorbereidingen van het kwalitatief onderzoek. Het doel van het dit onderzoek is te onderzoeken welke drempels asielzoekers, hulpverleners, eerste- en tweedelijnszorg ervaren in de gezondheidszorg voor asielzoekers met psychische problemen.

De nieuwe folder van het ZAPP is onlangs verschenen.

Interviews

Door diepte-interviews af te nemen wil het ASKV inzicht krijgen in welke ervaringen asielzoekers met psychische problemen met hulpverlening in Nederland hebben en hoe de opvattingen van (uitgeprocedeerde) asielzoekers en hulpverleners inzicht kunnen geven in de factoren, die de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg en hulpverlening aan asielzoekers beïnvloeden. Dit gebeurt door gesprekken te voeren met (uitgeprocedeerde) asielzoekers met psychische problemen. In november en december is het onderzoeksteam van start gegaan met de uitvoering van de interviews.

Een voorbeeld hiervan zijn passages uit een gesprek met mevr. Halleh, uit Iran.

Halleh is reeds 1 jaar in Nederland: *“8 maanden in de gevangenis, in het detentiecentrum van Schiphol en vanaf augustus was ik vrijgelaten en gedurende een maand of drie leefde ik overal, in Amsterdam, op straat, omdat ik geen thuis had.”*

Halleh is gevlucht uit Iran door haar problemen met de overheid. Tijdens het interview wordt Halleh gevraagd naar haar gezondheidsklachten, waarop zij antwoordt: *“Ik heb al heel vele jaren last van mijn nieren. Al vanaf dat ik kind was. Maar toen ik in Iran een probleem met de overheid had, in de gevangenis in Iran, hebben ze me pijn gedaan. Ze hebben me in mijn nieren pijn gedaan, harder en harder. Nu zijn mijn nieren soms goed, soms niet goed. Maar nu heb ik iets in mijn kaken en toen ik bij Petra (hulpverlener ASKV) kwam zei ze tegen mij dat ik naar een dokter moest. En de dokter zei tegen mij dat mijn kaken niet goed waren en dat ik een operatie moest ondergaan, maar dat kost een heleboel geld en ik heb gezegd dat ik dat niet heb.”*

Ook door het leven in detentie en op straat, en de onzekerheid voor de toekomst ondervindt Halleh gezondheidsklachten: *“Voor onze cultuur als een vrouw zo zweeft. Dat is cultureel gezien niet altijd prettig. En als het hierna afgelopen is, wat gaat er met mij gebeuren? Waar kan ik blijven dus? Dat soort gedachten maken het ook moeilijk. Alleen de gedachten, de gedachten zijn constant bezig. Niet echt rust in de gedachten. En ook heel veel pijn. hoofdpijn.”*

Over de huisarts vertelt Halleh: *"Ik heb niet echt een eigen arts. Ik probeer gewoon goed voor mezelf te zorgen, dat het niet erger gaat worden. Meer vocht gebruiken voor mijn nieren, voor mijn kaak zeg ik: nee laat maar. Aan het begin ben ik wel naar de huisarts geweest voor mijn kaak, maar toen zeiden ze dat er voor de operatie veel geld nodig was, en dat had ik niet dus toen heb ik het naast me neergelegd."*

Over haar contact met de psycholoog is Halleh eveneens niet tevreden, ze vertelt: *"Ik zei tegen hem, eertlijk, zo vaak, dokter ik kan niet slapen, ik kan niet eten. Maar hij zei, nee, je bent gewoon aan het wachten, je moet gewoon wachten. En dat schreef hij naar mijn advocaat. Want weet je, in mijn cultuur, mijn moeder zei tegen me, als je hele erge problemen hebt, dan moet je blijven lachen. Ok, ik lachte naar hem (bij het afscheid) en zei "tot later", "ok, tot ziens"... En hij schreef naar mijn advocaat en naar de IND: ze is in orde. Want toen ze uit mijn kantoor vertrok lachte ze. Dus een maand ervoor heb ik tegen die psycholoog gezegd "Ik wil geen gesprekken meer". Het contact met de psycholoog was niet goed, het merendeel wat hij tegen mij zei was wachten, wachten, wachten De medicijnen die gegeven werden zorgden alleen voor duizeligheid." Ik voelde me niet serieus genomen. Een keer voelde ik me niet lekker en wilde ik praten. Hij kwam voor 5 minuten. 5 Minuten. Hij had haast, hij moest weg. dus toen hij dat zei dacht ik, nou van mij hoeft het niet meer."*

Hier in Nederland is ze alleen. Toch houdt zij het vol: *"Kijk het zijn mensen zoals u van het ASKV die mij helpen, zowel economisch gezien als anders, wanneer ik bijvoorbeeld een dokter nodig heb dat het dan geregeld wordt. Dat geeft me toch wel wat steun en hoop om verder te kunnen."*

Er wordt Halleh ook gevraagd hoe haar huidige situatie verbeterd zou kunnen worden. Hierop antwoordt ze: *"Dat ik weet waar ik aan toe ben, dat ik uit die onzekerheid kom en dat ik terug mag naar mijn gewone leven."*

Op de vraag wat haar steun heeft antwoordt ze: *"Da's een moeilijke vraag, maar in eerste instantie natuurlijk God en ten tweede mensen zoals u."*

HUIS

Ze schuift de wolk voorzichtig open
want wil vandaag de zon graag zien
De lucht is lauw door God gewassen
Door duivels platgelopen gras dient
zich gedienstig aan. Een sleets matras.
Roodborstje tikt met haar snavel
Ze wordt niet moe van steeds dezelfde
roep. Deuren zijn niet nodig. Ramen
overbodig. Een dak helaas teveel
gevraagd. Tik Tik Tik. Beschoten glas
In Holland staat een huis. In Holland
Muren missen de fundering om bij
wind en storm te blijven staan. En de
heer die kiest een vrouw. De vrouw
die kiest een kind. En het kind kiest
singela singela hopsasa minister
mag ik overvaren? In het bos zijn de
wilde dieren, in het bos, in het bos
heeft opa Bakkebaard een huisje en
in dat huisje is het goed, ik ben niet
bang. Ben niet bang, ben niet bang
Wat doe je in mijn hof? Hij veegt de
vloer, met een bezem, met een bezem
zo vegen zij de vloer, zong zij uit volle
meisjesborst. Er was geen morgen
want de weg was recht en krom werd
grof. Wij zaten zo gezellig in een
schuitje. Joepie joepie is gekomen,
heeft het meisje weg gehaald
En we gaan er niet om treuren
al zijn ook wij nu flink verdwaald
Ze heeft geen tent, geen hut,
geen huis. Wacht op een thuis
voor als er vrienden komen en
hoopt op nog een beetje hoop, of
nee, vertrouwen, dat ze nooit meer
waar dan ook, nooit niet nergens
'never ever' ooit nog ergens
bang hoeft zijn.

(Voorgezeten tijdens de 'Nacht van de
Vervanging' 08-09-09)

© Marion Bloem, mei 2008.

Niet wachten met goede opvang tot het te laat is

Arend Hamstra

Ongedocumenteerden met psychische problemen krijgen momenteel geen adequate behandeling. Officieel hebben ze recht op zorg, maar geen recht op opvang. Doordat er geen opvang is, worden deze mensen niet behandeld. Er is dus onvoldoende recht op zorg.

Zowel het ASKV als de Open Deur hebben regelmatig mensen zonder papieren met psychische problemen op hun spreekuur. Jarenlang hebben beide organisaties getracht hen te plaatsen bij de reguliere instellingen, maar die weigeren vaak deze mensen op te nemen. Pas op het moment dat het te laat is, als de psychische patiënt doordraait, is er acute noodopvang mogelijk. Deze periode is echter tijdelijk van aard en biedt geen structurele oplossing.

Sinds een paar jaar heeft de gemeente Amsterdam een centraal punt voor aanmelding van mensen die onderdak nodig hebben. Daklozen, zwervers, drugsverslaafden, iedereen kan er terecht. Behalve onze doelgroep, de mensen zonder papieren. Vluchtelingen die nog in procedure zitten mogen wel in Nederland verblijven in afwachting van hun status, maar ze hebben geen recht op opvang.

Sommige vluchtelingen kunnen we opvangen, maar voor de groep met psychische problemen is het zonder voldoende begeleiding niet mogelijk hen op te vangen. Het is naar onze mening niet verantwoord om mensen met psychische problemen op een kamertje van 4 m² op drie-hoog-achter te plaatsen. Het is dan wachten tot het een keer fout gaat. Maar dat nog liever dan deze mensen op straat laten overleven.

De situatie van deze mensen is schrijnend. Niet alleen is er geen behandeling voor hun psychische klachten, ook staan ze vaak op straat. Verder kunnen zij niets aan hun situatie doen. Zij zijn het slachtoffer van wat ze hebben meegemaakt. Nederland maakt het een stapje erger door de lange procedures en door geen opvang of behandeling mogelijk te maken.

Tegelijkertijd leven er op straat mensen die psychisch steeds doordraaien, het is wachten totdat het mis gaat en

ze in de crisisopvang terecht komen. De kosten van de crisisopvang zijn naar onze mening vele malen hoger dan een normale behandeling en opvang. Ook is het zonde van de capaciteit van de vluchteling omdat een behandeling nu pas gestart wordt na het verkrijgen van de verblijfsvergunning. Zowel de maatschappelijke kosten als de prijs die de vluchteling betaalt voor het niet behandelen zijn volgens ons veel te hoog.

Eigen opvang met psychische begeleiding

Onze doelgroep kunnen wij nergens in behandeling krijgen omdat ze geen vaste woon- of verblijfplek hebben. Zonder een stabiele woonsituatie is er geen goede behandeling mogelijk vinden de behandelingscentra. Tegelijkertijd kun je deze mensen eigenlijk niet opvangen op 3-hoog achter zonder goede begeleiding.

Pas op het moment dat er sprake is van acute nood wordt een ongedocumenteerde opgenomen in de crisisopvang. Vaak is dit voor beperkte tijd, totdat deze uit de acute noodopvang ontslagen kan worden. Na de behandeling gaat het vaak wat beter en belandt deze persoon weer op straat. Vervolgens herhaalt het probleem zich. Acute noodsituatie gaat over in behandeling, die stopt als het weer iets beter gaat en vervolgens belandt hij of zij weer op straat.

Deze situatie komt het ASKV regelmatig tegen. Samen met de Open Deur, die dezelfde problemen signaleerde, hebben we een nieuw opvangproject opgestart. Wij zijn namelijk van mening dat deze mensen recht hebben op zorg. Het is dan ook zonde, niet alleen voor de persoon zelf, maar ook voor de maatschappij als deze mensen niet kunnen participeren vanwege een gebrek aan gezondheidszorg gedurende de procedure.

Het ASK(V/F)ilmfestival: WELCOME ? Een verslag

David Teigeler

Om het werk dat het ASKV doet wat beter te belichten is besloten een klein filmfestival te organiseren. Het festival werd afgesloten met een spetterend benefietfeest door de ex-Nieuwedijk om onze organisatie financieel te ondersteunen. Het ASKV wil iedereen hartelijk bedanken die zich heeft ingezet voor het afgelopen Filmfestival WELCOME? En speciaal de mensen die voor ons een benefiet hebben georganiseerd.

Op donderdag 25 juni werden twee films vertoond die de Nederlandse situatie van asielzoekers in beeld brachten. De korte film *De Vreemdelingenadvocaat* van Sanne & Floris is een portret van Martijn Strooij die wordt gevolgd in zijn voortdurende juridische strijd tegen de strenge wetgeving en starre opstelling van onder andere de IND en het steeds vaker gebruik maken van ongewenste verklaringen en vastzetten van asielzoekers in detentie. *Mamma Blessing* van Roswitha Eshuis is een hartverscheurend portret van Blessing die met haar twee kinderen uit Nigeria is gevlucht. In Nederland is haar asielaanvraag afgewezen en ze zwerfde enige tijd met haar kinderen over straat. De kinderen worden door de instanties in een pleeggezin geplaatst maar na enige tijd mag Blessing haar kinderen niet meer bezoeken omdat ze dan zo overstuur raken. Wanhopig zoekt Blessing naar een weg om de voogdij over haar kinderen terug te kunnen krijgen. Zie voor meer informatie www.rose8a.nl. Alle makers en Martijn Strooij waren bij de voorstelling aanwezig en het publiek kreeg uitgebreid de kans hun vragen te stellen en opmerkingen te maken.

In gesprek met Barbara den Uyl over haar film "Het woord heeft mij gered".

Heflige muziek tijdens het benefiet.

Op vrijdag 26 juni was er op de Buurtboerderij een openluchtvoorstelling gepland. Voor zonsondergang waren er een aantal sprekers en verzorgde Bad Brya een krachtig optreden. Toen de zon onderging en het tijd werd om de film te vertonen brak een noodweer los waardoor de voorstelling naar binnen verplaatst moest worden. Desalniettemin vormde *Het woord heeft mij gered* van Barbara den Uyl een indrukwekkend portret van de schrijver Rodaan Al Galidi. Hij ontvluchtte Irak en belandde na vele omzwervingen in Nederland. Terwijl hij meer dan zeven jaar op een verblijfsvergunning wacht leert hij zichzelf Nederlands en hij schrijft columns, romans en gedichten. In geschreven en gesproken woorden laat Rodaan horen wat hij voelt, ervaart en hoe hij Nederland ziet. Barbara en producent Leen van der Berg waren aanwezig voor een nagesprek waarin nog eens duidelijk werd wat voor een bijzonder mens Rodaan is. De film is nog te bestellen via www.vanderhoopfilm.nl, en meer over Rodaan en zijn werk kun je vinden op www.algalidi.com.

Zaterdagmiddag 27 juni was er een blok van een drietal films dat asiel vanuit het perspectief van kinderen belichtten. Drie jeugddocumentaires waarin we kennis konden maken met Pekar, Ali en Nima, die met hun familie in Nederland terecht zijn gekomen. Afkomstig uit verschillende landen, maar allen wachtend op de beslissing of ze asiel zullen krijgen, lieten ze een stukje van hun wereld zien. Regisseuse Annelies Kruk was aanwezig en heeft nog steeds contact met Nima, die met haar familie uiteindelijk asiel kreeg maar inmiddels in Schotland woont en studeert.

Donateurs gezocht

Zaterdagavond was de slotfilm van het festival, de Nederlandse voorpremière van *Welcome* van Philippe Loiret. Een Franse fictiefilm over een badmeester in Calais met een huwelijks crisis, die een jonge Koerdische vluchteling ontmoet die naar Engeland wil zwemmen. Via hem ontwaart hij de realiteit die asielzoekers ondergaan. Een heftige film die in Frankrijk voor veel beroering zorgde omdat de filmmaker een vergelijking trekt naar WO II. Net als toen is het geven van hulp aan illegalen en asielzoekers strafbaar gesteld. Chris Keulemans verzorgde een inleiding en na de film had hij live contact met een Nederlandse actievoerder die in Calais deelnam aan het No Border kamp in de zogeheten Jungle, een plek waar illegalen en asielzoekers overleefden die september jongsteden door de Franse overheid ontruimd is. De film *Welcome* draait nog in een aantal Nederlandse bioscopen en is vanaf december 2009 ook als DVD te koop of te huur, onder meer via de distributeur www.cineart.nl

Met een heerlijke maaltijd en later een groot feest met diverse bands in Zaal 100 sloten we het festival af. Al met al was het festival een goede ervaring. De verhalen die we lieten zien stemmen vaak treurig maar toch maakt het duidelijk waarom het ASKV zo nodig is. Zolang dat het geval is kunt u een volgende editie van het ASKV zeker verwachten.

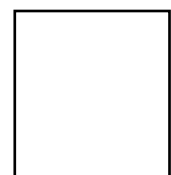

Help mee,

Verspreid onze donateurskaart.

U kunt deze opvragen via ons kantoor. Zij worden dan kosteloos aan u toegezonden.

Wij bedanken u om ons te helpen vluchtelingen te helpen.

ASKV/Steunpunt Vluchtelingen
 Frederik Hendrikstraat 111 c
 1052 HN Amsterdam

Steun het werk van ASKV/Steunpunt Vluchtelingen

Beste donateurs,

Bij deze willen we alle donateurs van het ASKV bedanken voor hun financiële en materiële ondersteuning. Dankzij u kunnen we vluchtelingen daadwerkelijk helpen. Door het toenemende werk lopen de kosten ook op. We kunnen nieuwe donateurs goed gebruiken en willen u daarom vragen onze donateurskaart te verspreiden. Als u hieraan wilt meewerken kunt u deze kaarten aanvragen bij ons secretariaat.

Vrouwen eetcafé

Iedere laatste zaterdag van de maand

Kom naar de ontmoetingsavond met eten en informatie.

Voor vrouwen zonder en met papieren

Restaurant De Peper, Overtoom 301, Amsterdam (tram 1 en 6, halte Jan Pieter Heijestraat).
Vanaf 18.00 uur is iedereen welkom.

Wie wil ons helpen vluchtelingen te helpen?

Wij zoeken op korte termijn flinke vrijwilligers die twee dagen per week ons team willen versterken met: hulpverlening, actievoeren, Nederlandse les, publiciteit en praktische zaken. Word je ook zo kwaad om het vluchtelingenbeleid in Nederland en Europa? Neem dan snel contact op. Tot ziens.

Voor kleding en huisraad houden wij ons van harte aanbevolen.

Word donateur

Het ASKV zet zich sinds 1987 in voor de belangen van afgewezen vluchtelingen. Dankzij de steun van donateurs kunnen we onze cliënten gedurende hun procedure ondersteunen met legeskosten, huisvesting en het hoogstnodige levensonderhoud. Tevens voeren wij actie om de situatie van vluchtelingen onder de aandacht te brengen.

Wat krijgt u ervoor terug?

U ontvangt periodiek onze nieuwsbrief Ruimte in de Marge waarin we verslag doen van onze werkzaamheden en over de situatie van vluchtelingen in Nederland. Het ASKV is een erkende vrijwilligersorganisatie met fondswervende mogelijkheden. Daarmee is uw gift aftrekbaar van de belasting. U wordt op de hoogte gehouden van onze acties, manifestaties en bijeenkomsten.

Voor meer informatie over het ASKV
Tel 020 6272408
e-mail askv@dds.nl
Zie ook www.askv.nl
ING 7913334 tnv stichting ASKV in Amsterdam

steunpunt vluchtelingen

Ik word donateur

Ik ondersteun het ASKV met een *doorlopende machtiging tot wederopzegging* van:

- € 10,- per maand   eenmalige machtiging van: € ____
 € ____ per maand   Ik wil graag jullie nieuwsbrief ontvangen
    e-mail   per post

U kunt het bedrag altijd binnen 30 dagen terug laten boeken.

Naam .....

Adres .....

Postcode .....Woonplaats.....

Rekeningnr. | | | | | | | | | |

Tel.: ..... E-mail: .....

Handtekening .....